

СЕЗОНА 2023/2024

Извјештај о надзору над респираторним вирусним инфекцијама у 3. недјељи 2024. године

(15.01 – 21.01.2024) у Републици Српској

У 3. недјељи 2024. године, домови здравља Републике Српске су пријавили 3.962 акутних респираторних инфекција (ARI), док је обољења сличних грипи (ILI) регистровано 1585. У болницама у Републици Српској у овој седмици пријављено је 120 обољелих од тешке акутне респираторне инфекције (SARI) и то 64 у УКЦ РС, ОБ Градишка 19, ОБ Добој 13, затим 5 у ОБ Бијељина, 8 у ОБ Невесиње и 11 у ОБ Требиње. Од почетка сезоне укупно је пријављено 77.949 ARI инфекција, ILI инфекција 12.082, док је SARI инфекција од почетка укупно регистровано 976.

Највећа учесталост обољења сличних грипи (ILI) до сад су пријавиле регије Источно Сарајево и Фоча. Највећи број обољелих од ARI и ILI инфекција је у узрасној групи 5-14, док су у категорији SARI инфекција највише оболијевале особе у узрасној групи 30-64 и 65 и више. У поређењу са претходном годином, акутне респираторне инфекције показују већу активност у односу на исти период прошле године.

У складу са препорукама међународних организација које иду у правцу интегрисања надзора над тешким акутним респираторним инфекцијама (COVID-19, грипа и инфекције узроковане респираторним синцицијалним вирусом (RSV), ове сезоне SARI случајеви обухватају случајеве односно особе које се јављају због сумње на инфлуенцу, COVID-19 и RSV под условом да симптоми таквих особа задовољавају критеријуме дефиниције случаја за SARI. Претходне три сезоне SARI случајеви, за које се извјештавало у овом извјештају (кроз SARI надзор), су подразумевали SARI случајеве код којих је искључено обољење COVID-19. У складу са наведеним, у овој сезони очекујемо већи број пријављених SARI случајева.

Тестирање

У референтној лабораторији Института за јавно здравство Републике Српске у 3. недјељи тестирани су један ILI и шест SARI узорака на вирусе инфлуенце, SARS-CoV-2 и респираторни синцицијални вирус (RSV). Од тога, ILI узорак је био позитиван на вирус инфлуенце А(Н3) и у питању је дијете предшколског узраста, док су четири SARI узорка била позитивна на вирус SARS-CoV-2 и по један на RSV вирус и вирус инфлуенце А(Н1) и у питању су особе средње и старије животне доби.

Смртни исходи

У 3. недјељи нису пријављени смртни исходи од посљедица тешке акутне респираторне инфекције (SARI).

Епидемиолошка ситуација у Европи

Према подацима са којима располаже Европски центар за контролу болести и Свјетска здравствена организација, активност акутних респираторних инфекција и обољења сличних грипи наставља да расте у европском региону. Забиљежен је пораст циркулације вируса инфлуенце у односу на SARS-CoV-2 и RSV, који су оба у опадању, а велики број земаља пријављује раширену географску распорстрањеност вируса инфлуенце. Просјечна позитивност тестирања на инфлуенцу и даље расте и износи 26%. Земље пријављују мијешане трендове активности SARS-CoV-2 и хоспитализација због COVID-19, пријема на интензивној њези и смртних случајева, са тешким исходима углавном међу особама у доби од 65 година и више. Активност RSV вируса највише погађа дјецу узраста од 0 до 4 године. Од тестираних узорака, засад су детектовани сви типови/подтипови вируса инфлуенце А(Н1)рdm09, Н3 и Б.

Вакцинација против грипе

У Институту за јавно здравство Републике Српске 03.11.2023. године је почела вакцинација против грипе (*Vaxigrip tetra*) за категорије становништва које се желе вакцинисати према личном избору. Неопходно је вакцинисати се што прије, јер је потребно око 2 седмице након вакцинације да се развије заштита. Вакцинација се препоручује свим особама које желе смањити ризик оболијевања од грипе, развој компликација, активацију постојеће хроничне болести, посјете љекару, потрошњу лијекова и изостанке са посла, као и дјеци старијој од 6 мјесеци. Посебно се препоручује хроничним болесницима, старијим особама, особама које су професионално или приватно у контакту са особама које припадају ризичним групама те им лако могу пренијети инфекцију, свим здравственим радницима и запосленим у секторима и службама од јавног значаја (полиција, просвјета, комунална предузећа, запослени у вртићима итд), особама које његују малу дјецу. Особе са било којом активном инфекцијом и повишеном температуром треба да сачекају са вакцинацијом до оздрављења.

Заинтересовани се могу вакцинисати сваки радни дан од 8 до 14 часова, а цијена вакцине је **28 KM**.

Категорије које су ослобођене плаћања вакцина, а које вакцину против грипа примају у надлежном дому здравља су:

- пацијенти на хемодијализи и особе са трансплантираним бубрегом,
- пацијенти који болују од шећерне болести на инсулинској терапији,
- пацијенти који су лијечени кардиохируршким методама лијечења,
- ХИВ позитивне особе и пацијенти обољели од АИДС-а,
- дјеца лијечена од реуматске грознице са промјенама на срцу,
- дјеца обољела од цистичне фиброзе плућа,

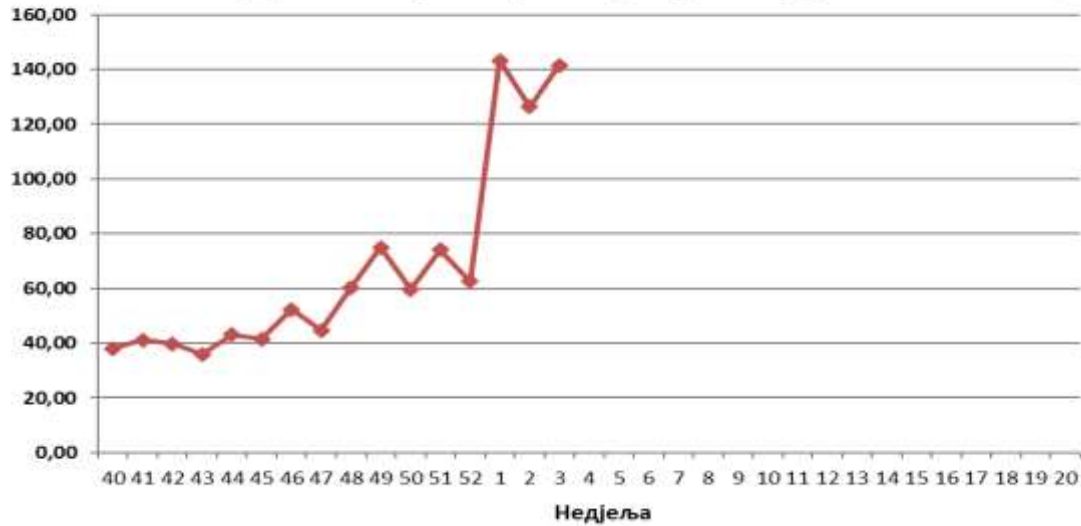
- сви запослени на инфективним клиникама/одјељењима и јединицама интензивне медицине,
- особе које болују од мишићне дистрофије и мултипле склерозе,
- особе које су завршиле са пријемом хемотерапије и тренутно немају клиничких знакова болести,
- домови за лица са посебним потребама.

Препоруке и мјере превенције

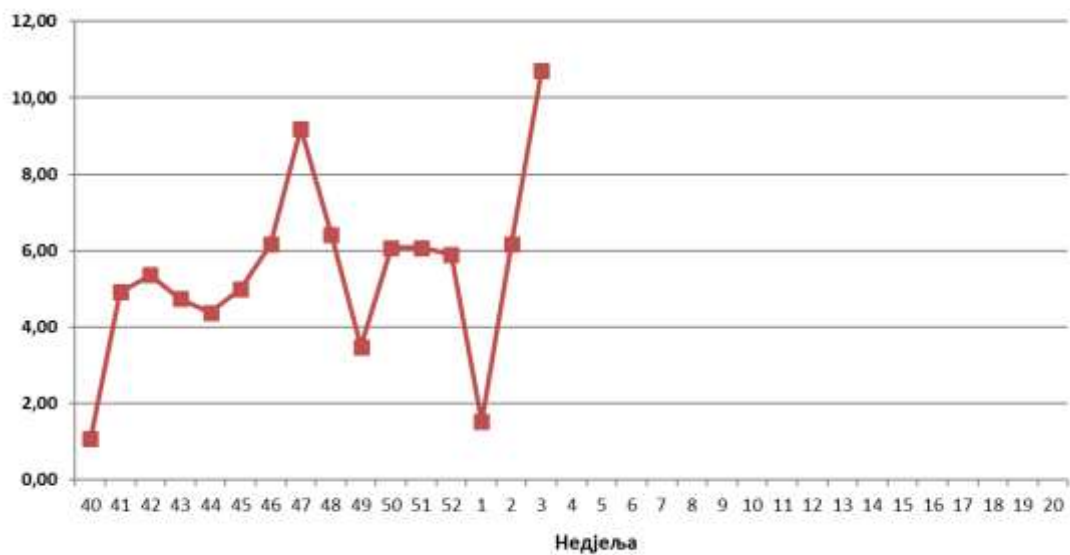
Због већег боравка у затвореном простору и мјестима гдје бораве веће групе људи (учионице, чекаонице, средства јавног превоза, биоскоп итд) неопходно је примјењивати мјере личне, а посебно респираторне хигијене као и хигијене простора у којем живимо и радимо. Поред редовног прања руку топлом водом и сапуном, покривања уста марамицом приликом кихања и кашљања, јако је важно често провјетравати просторије. Дио опште здравствене културе је не само брига о сопственом здрављу, већ и брига о особама у окружењу. У наредном периоду, посебну пажњу треба обратити приликом посјете пацијентима у болницама, као и особама смјештеним у установама за трајни боравак (старачки домови, њега лица са посебним потребама и сл). Трајање посјете треба свести на минимум, у посјету ићи само ако смо сигурни да немамо неку респираторну инфекцију и избјежавати близак контакт са обољелим.

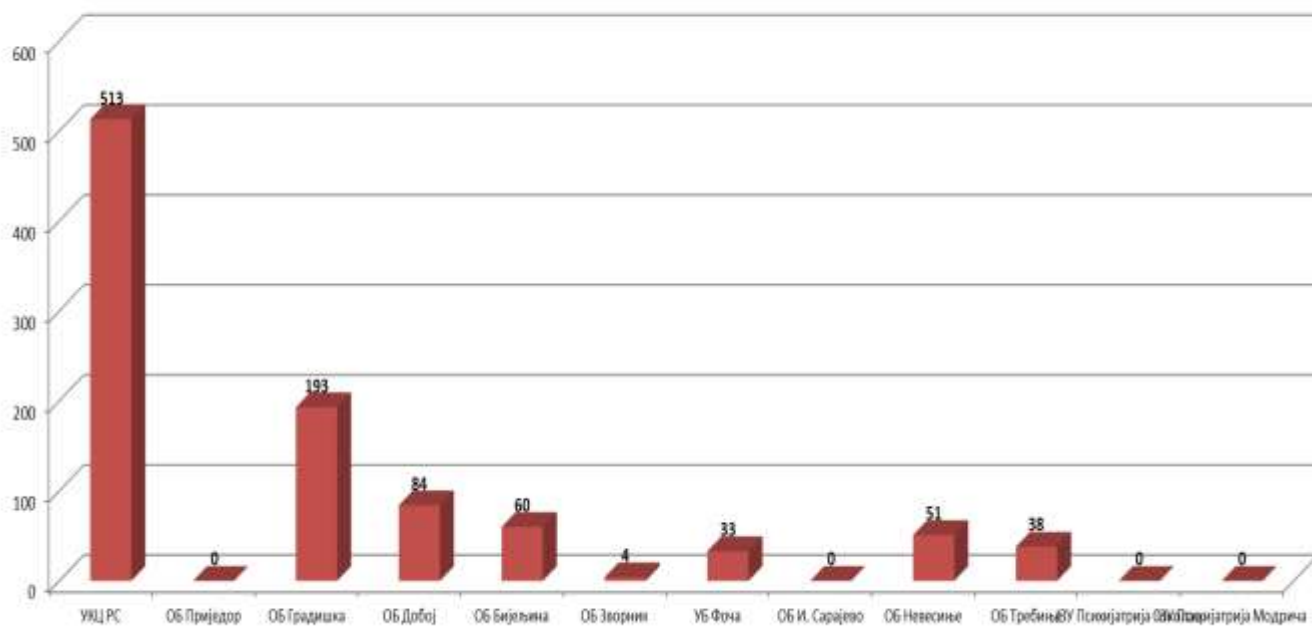
Инциденција ILI на 100.000 становника по недјељама у Републици Српској у сезони 2023/24

Инциденција SARI на 100.000 становника по недјељама у Републици Српској у сезони 2023/24

Број пријављених обољелих од SARI у болницама у Републици Српској у сезони 2023/24

Извјештај припремила: доц. др сц. мед. Нина Родић Вукмир, начелник Службе за епидемиологију